

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/72/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201902
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013201902.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcov: 1) Z.. H. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX U., 2) K. A., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D.. O. XX, XXX XX U., 3) Z.. Z. X., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. J. XX, XXX XX U., všetci zastúpení advokátom JUDr. Richardom Piliarom, AK so sídlom Školská 4, 977 01 Brezno, proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Vb 21/2013-3 zo dňa 09.10.2013, konajúc o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/341/2013-43 zo dňa 02.04.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/341/2013-43 zo dňa 2. apríla 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcov ako nedôvodnú. Žalobcovia sa žalobou domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Vb 21/2013-3 zo dňa 09.10.2013, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu. Prvostupňový správny orgán (Správa katastra Brezno) vydal dňa 01.07.2013 rozhodnutie, ktorým zastavil vkladové konanie podľa § 31b ods. 1 písm. f) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) vo veci návrhu na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe zmluvy uzavretej dňa 01.02.2013 medzi účastníkmi Z.. H. A., K. A. ako darcami a Z.. Z. X. ako obdarovanou. Prvostupňový správny orgán odôvodnil rozhodnutie o zastavení vkladového konania tým, že návrh na vklad bol doručený dňa 12.03.2013 elektronicky, pričom prvostupňový správny orgán vo svojom prerušení vytkol nedostatky podania, keď v zmysle § 23 katastrálneho zákona je oprávnený na podanie elektronickej formy zmluvy notár a advokát za

predpokladu, že advokát vyhotoví zmluvu formou autorizovanej zmluvy, prípadne notár formou notárskej zápisnice, v ostatných prípadoch je možné podať elektronické podanie za predpokladu, že účastníci majú všetci zaručený elektronický podpis. Prvostupňový správny orgán žiadal o doručenie dvoch úradne overených rovnopisov zmluvy a doplatenie kolkovného, pričom účastníci v poskytnutej lehote vytknutý nedostatok neodstránili, preto konanie zastavil.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že z právnej úpravy vyplýva, že náležitosti elektronického podania sú rovnaké ako pri písomnom podaní. Elektronickým podaním je podanie urobené elektronickými prostriedkami. Ustanovenie § 23 ods. 2 katastrálneho zákona predpokladá, že pri elektronickom podaní musia byť aj všetky prílohy podané v elektronickej podobe a zároveň podpísané zaručeným elektronickým podpisom (ZEP-om). Aby katastrálny odbor okresného úradu mohol akceptovať podanie za elektronické podanie, musia byť splnené zákonom predpokladané požiadavky. Požiadavka, aby boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom aj prílohy, sleduje zabezpečiť kontrolu pravosti príloh. Správny orgán pri rozhodovaní môže vychádzať len z takých listín, o pravosti ktorých nemôže mať pochybnosti. Písomná forma právneho úkonu urobená elektronickými prostriedkami je dodržaná, ak je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom toho, kto tento úkon uskutočnil. Keďže darovacia zmluva nebola vyhotovená notárom formou notárskej zápisnice, nepostačoval pre splnenie požiadavky riadneho podania podaného elektronicke, zaručený elektronický podpis notára, pretože tento nemôže nahradiť podpis vyhotoviteľa darovacej zmluvy, na čo správne poukázal žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia. Súd sa plne stotožnil so správnym orgánom, že pokiaľ sa jedná o právny úkon, ktorý nie je vyhotovený formou notárskej zápisnice, resp. advokátom formou autorizovanej zmluvy, k akceptovaniu elektronického podania sa vyžaduje, aby všetci účastníci právneho úkonu disponovali zaručeným elektronickým podpisom, navyše u prevodcov (v prípadoch, kde sa vyžaduje v písomnom podaní osvedčený podpis), by muselo ísť o zaručený elektronický podpis opatrený časovou pečiatkou, keďže v zmysle právnej úpravy platí, že ak sa v písomnom podaní vyžaduje osvedčený podpis, v elektronickej podaní mu zodpovedá zaručený elektronický podpis opatrený časovou pečiatkou. Podľa názoru súdu správa katastra postupovala správne, ak prerušila konanie a vyzvala účastníkov na odstránenie väd prvotného elektronického podania, ktoré nebolo vykonané správne. Súd sa stotožnil so stanoviskom správneho orgánu, že v prípade podania, ktoré pre predmetné vady nebolo možné považovať za elektronické podanie, nemožno zhojiť následným podaním v elektronickej podobe takým spôsobom, ako k tomu došlo v danej veci. Aj podľa názoru súdu, keďže neboli splnené podmienky platného elektronického podania návrhu na vklad a jeho príloh, bolo možné pokračovať v konaní už len formou konania vedeného písomne. Preto požiadavky správy katastra v rozhodnutí o prerušení konania boli oprávnené. Postup správneho orgánu, ktorý zastavil konanie podľa § 31 b ods. 1 písm. f) katastrálneho zákona, keďže nedošlo k odstráneniu väd návrhu a príloh v zmysle požiadavky správy katastra, bol súladný so zákonom. Teda správa katastra dôvodne zastavila vkladové konanie ohľadom prvotne podaného návrhu na vklad podaného notárom dňa 12.03.2013 elektronicke.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že rozhodnutie krajského súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli, že boli v správnom konaní riadne zastúpení notárom v zmysle notárskeho poriadku, čo preukázali dohodou o splnomocnení priloženou elektronicke k elektronickému návrhu na vklad a k ďalším prílohám opatrenou ZEP-om. Tvrdia, že návrh na vklad podaný elektronicke notárom spolu s ostatnými prílohami bol podaný oprávnenou osobou, pretože všetky podpisy na listinách boli overené notárom, čím sa stali verejnými listinami, pričom notár ako splnomocnený zástupca žalobcov ich opatril ZEP-om s časovou pečiatkou. K tejto veci ešte uviedli, že nedokonala právna úprava uvedená v ustanovení § 23 ods. 2 katastrálneho zákona navyše nikde neuvádza skutočnosť, ktorá osoba má formou zaručeného elektronického podpisu (ZEP-u), prípadne aj opatreného časovou pečiatkou podpisovať listiny predkladané elektronicke formou, pričom nemožno nebrať do úvahy skutočnosť, že notár ako zástupca účastníka katastrálneho konania je oprávnený osvedčovať správnosť odpisov listín (vidimácia), ktoré je následne taktiež oprávnený podpisovať svojím zaručeným elektronickým podpisom. Navrhujú preto, aby najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného alebo aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaný uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za správny a navrhuje ho ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že prvotne podaný návrh na vklad notárom dňa 12.03.2013 na prvostupňový správny orgán nebol podaný správne, nakoľko z neho nevyplyvalo, že ho podáva notár v mene obdarovanej Z. Z. X., to zn., že bolo potrebné návrh na vklad podať s uvedením mena a priezviska Z. X. v zastúpení notárom. Ako príloha k návrhu nebola v návrhu uvedená dohoda o splnomocnení. Taktiež ani darovacia zmluva nebola podaná správne, pretože v nej absentoval elektronicky zaručený podpis toho, kto zmluvu vyhotovoval (teda žalobcov, keďže za vyhotoviteľa darovacej zmluvy sa považujú oni, a nie notár). V dôsledku toho bolo vkladové konanie prerušené. Následne elektronické podanie označené ako „odstránenie nedostatkov“ bolo považované za nový návrh s prílohami. Nebolo ho možné zaradiť do už vedeného vkladového konania ako opravu, pretože v rozhodnutí, ktorým správny orgán prerušil vkladové konanie, žiadal od žalobcov odstrániť nedostatky podaného návrhu spolu s prílohami, avšak formou konania vedeného písomne. Keďže nedošlo k požadovanému odstráneniu nedostatkov, prvostupňový správny orgán vkladové konanie zastavil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24.03.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 22 ods. 1 a 4 katastrálneho zákona, v katastrálnom konaní sa zapisujú práva k nehnuteľnostiam, rozhoduje sa o zmenách hraníc katastrálnych území, o prešetrovaní zmien údajov katastra, o oprave chýb v katastrálnom operáte a o obnove katastrálneho operátu. Katastrálne konanie možno vykonať aj elektronicky.

Podľa § 23 ods. 1 katastrálneho zákona, náležitosti elektronického podania sú rovnaké ako pri písomnom podaní. Pri elektronickom podaní sa podáva jeden rovnopis návrhu a jeden rovnopis príloh.

Podľa § 23 ods. 2 katastrálneho zákona, pri elektronickom podaní musia byť všetky prílohy podané v elektronickej podobe a podpísané zaručeným elektronickým podpisom; ak sa v písomnom podaní vyžaduje osvedčený podpis, v elektronickom podaní mu zodpovedá zaručený elektronický podpis opatrený časovou pečiatkou.

Podľa § 30 ods. 2 a 5 katastrálneho zákona, konanie o povolení vkladu sa začína na návrh účastníka konania. Prílohou k návrhu na vklad je zmluva, na ktorej základe má byť zapísané právo k nehnuteľnosti do katastra, v dvoch vyhotoveniach. Ďalšími prílohami sú:

- verejná listina alebo iná listina, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, ak toto právo k nehnuteľnosti

nie je vpísané na liste vlastníctva,

- identifikácia parciel, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je vpísané na liste vlastníctva,
- geometrický plán, ak sa pozemok rozdeľuje alebo zlučuje alebo pri zriadení vecného bremena k pozemku,
- dohoda o splnomocnení, ak je účastník konania zastúpený splnomocnencom; podpis splnomocniteľa musí byť osvedčený, ak sa osvedčenie podpisu vyžaduje podľa § 42 ods. 3,
- oznámenie podľa odseku 3 v papierovej podobe.

Podľa § 31b ods. 1 písm. b) katastrálneho zákona, konanie o návrhu na vklad sa zastaví, ak účastník konania v určenej lehote neodstránil nedostatky návrhu na vklad, prípadne jeho príloh.

Podľa § 40 ods. 3, 4 a 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé. Písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila (pozn. a nie overila, ako tvrdia žalobcovia). Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom. Na právne úkony uskutočnené elektronickými prostriedkami, podpísané zaručeným elektronickým podpisom a opatrené časovou pečiatkou sa osvedčenie pravosti podpisu nevyžaduje.

Podľa § 2 písm. y) zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“), na účely tohto zákona sa rozumie podpisovateľom fyzická osoba, ktorá je držiteľom súkromného kľúča a je schopná pomocou tohto kľúča vyhotoviť elektronický podpis elektronického dokumentu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronickom podpise, elektronický podpis je informácia pripojená alebo inak logicky spojená s elektronickým dokumentom, ktorá musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) nemožno ju efektívne vyhotoviť bez znalosti súkromného kľúča a elektronického dokumentu,
- b) na základe znalosti tejto informácie a verejného kľúča patriaceho k súkromnému kľúču použitému pri jej vyhotovení možno overiť, že elektronický dokument, ku ktorému je pripojená alebo s ním inak logicky spojená, je zhodný s elektronickým dokumentom použitým na jej vyhotovenie,
- c) obsahuje údaj, ktorý identifikuje podpisovateľa.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o elektronickom podpise, zaručený elektronický podpis je elektronický podpis, ktorý musí spĺňať podmienky podľa § 3 a zároveň

- a) je vyhotovený pomocou súkromného kľúča, ktorý je určený na vyhotovenie zaručeného elektronického podpisu; súkromný kľúč je uložený na bezpečnom zariadení na vyhotovenie elektronického podpisu, ktoré je certifikované úradom,
- b) možno ho vyhotoviť len s použitím bezpečného zariadenia na vyhotovovanie elektronického podpisu,
- c) spôsob jeho vyhotovovania umožňuje spoľahlivo určiť, ktorá fyzická osoba zaručený elektronický podpis vyhotovila,
- d) na verejný kľúč patriaci k súkromnému kľúču použitému na vyhotovenie zaručeného elektronického podpisu je vydaný kvalifikovaný certifikát.

Podľa § 5 písm. d) zákona č. 323/1991 Zb. o notároch a notárskej činnosti (ďalej len „notársky poriadok“), v súvislosti s výkonom notárskej činnosti môže notár fyzickým osobám a právnickým osobám (ďalej len „účastník“) poskytnúť zastupovanie v katastrálnom konaní.

Podľa § 1b ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ak v spojení s autorizáciou požiada účastník zmluvy o prevode nehnuteľnosti o uskutočnenie podania na správu katastra, advokát na základe písomného plnomocenstva účastníka vyhotoví toto podanie a zabezpečí jeho

doručenie správe katastra vrátane príslušných listín o úkone.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného č. V 21/2013-3 zo dňa 09.10.2013. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či je možné za elektronickú prílohu k elektronickému návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v zmysle § 23 ods. 2 katastrálneho zákona považovať naskenovanú darovaciu zmluvu, vyhotovenú účastníkmi zmluvného vzťahu, v ktorej podpisy účastníkov boli overené (legalizované) notárom, osvedčenú (vidimovanú) s originálom darovacej zmluvy a podpísanú zaručeným elektronickým podpisom notára s časovou pečiatkou, teda, či všetky listiny (podania a prílohy) podané elektronicky majú byť opatrené zaručeným elektronickým podpisom vyhotoviteľov (okrem prípadov, ak podanie alebo prílohu vyhotoví notár, resp. advokát), alebo postačí, ak sú listiny úradne osvedčené (vidimované) a opatrené ZEP-om overovateľa.

Najvyšší súd mal z administratívneho spisu za preukázané, že dňa 12.03.2013 bol doručený na prvostupňový správny orgán návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na podklade darovacej zmluvy uzavretej dňa 01.02.2013 medzi: Z. H. A., rod. A., D. O. XX, U., K. A., rod. A., D. O. XX, U. ako darcovia a Z. Z. X., rod. A., X. J. XX, U. ako obdarovaná. Predmetom darovania boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území U., a to parcela registra C-KN č. 7473/1 - záhrady o výmere 1488 m² zapísanej na liste vlastníctva (LV) č. XXXXX v spoluvlastníckom podiele 391/31211 a parcela registra C-KN č. 7473/170 - záhrady o výmere 4666 m² zapísanej na LV č. XXXXX v spoluvlastníckom podiele 1/83. Návrh na vklad ako aj darovacia zmluva boli doručené elektronicky.

Po oboznámení sa s návrhom na vklad a darovacou zmluvou správa katastra zistila, že zmluva je v rozpore s § 23 katastrálneho zákona a preto vyzvala účastníkov konania na doloženie originálu darovacej zmluvy v počte 2 kusy a originálu návrhu na vklad podaného oprávnenou osobou v zmysle § 30 a nasl. cit. zákona a zároveň vyzvala na doplatenie kolkovného v zmysle zákona č. 145/1995 Z. z. v znení nesk. predpisov vo výške 33 euro, nakoľko podaný návrh na vklad nemožno považovať za elektronické podanie.

Z tohto dôvodu správny orgán katastrálne konanie rozhodnutím č. V-452/2013 dňa 10.04.2013 prerušil na dobu 15 dní.

Dňa 29.04.2013 bol na správny orgán opätovne doručený resp. podaný elektronicky návrh na vklad ako aj darovacia zmluva.

Správny orgán po preskúmaní splnenia podmienok pre povolenie vkladu do katastra nehnuteľností dospel k záveru, že tieto splnené neboli a preto dňa 01.07.2013 vydal rozhodnutie č. V-452/2013 o zastavení katastrálneho konania v zmysle § 31 b) písm. f) katastrálneho zákona. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v zmysle § 23 katastrálneho zákona je oprávnený na podanie elektronickej formy zmluvy notár a advokát za predpokladu, že advokát vyhotoví zmluvu formou autorizovanej zmluvy, prípadne notár formou notárskej zápisnice, v ostatných prípadoch je možné podať elektronické podanie za predpokladu, že účastníci majú všetci zaručený elektronický podpis. Preto správny orgán v prerušení konania žiadal doručenie dvoch úradne overených rovnopisov zmluvy a doplatenie kolkovného v zmysle zákona č. 145/1995 Z. z. v znení nesk. predpisov položka 11 vo výške 33 €.

Proti rozhodnutiu o zastavení vkladového konania podal osobne H. J. O. v zákonnej 15 - dňovej lehote odvolanie na podklade plnomocenstva zo dňa 09.07.2013, ktorým ho vyššie uvedení traja účastníci konania splnomocnili na podanie odvolania, na zastupovanie v odvolacom konaní a na preberanie doručovaných písomností a zásielok do vlastných rúk.

V odvolaní H. O. namietol najmä to, že napriek dohode o splnomocnení zo dňa 08.03.2013, v zmysle ktorej od začiatku zastupoval v celom katastrálnom konaní účastníčku konania Z. Z. X., mu ako jej splnomocnenému zástupcovi nebolo doručené rozhodnutie o zastavení konania ani predtým vydané rozhodnutie o prerušení konania zo dňa 10.04.2013, a to napriek jeho žiadosti nachádzajúcej sa v elektronickej podaní označenom ako odstránenie nedostatkov pre Správu katastra Brezno zo dňa 26.04.2013.

Na základe prejavenej žiadosti obdarovanej o podanie návrhu na vklad notárom, bol ním na základe

vzájomnej dohody o splnomocnení zo dňa 08.03.2013 podaný návrh na vklad elektronickou formou. Ako prílohy boli zaslané návrh na vklad, darovacia zmluva zo dňa 01.02.2013, oznámenie o zamýšľanom návrhu na vklad a dohoda o splnomocnení, všetky podpísané zaručeným elektronickým podpisom (ďalej „ZEP“) a opatrené časovou pečiatkou. Vzhľadom na vydanie rozhodnutia o prerušení konania došlo dňa 26.4.2013 podaním ozn. ako „Odstránenie nedostatkov pre Správu katastra Brezno“ k opätovnému zaslaniu všetkých uvedených listín podpísaných ZEP s časovou pečiatkou. Navyše v súlade s právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici v rozsudku č. 23S/28/2012-27 zo dňa 12.09.2012 bola pred podpísaním ZEP-om taktiež osvedčená správnosť týchto listín (vidimácia v zmysle § 57 Notárskeho poriadku), t. j. došlo k elektronickému zaslaniu verejných listín (§ 3 Notárskeho poriadku) a tým k odstráneniu všetkých nedostatkov.

V odvolaní ďalej poukázal na to, že nedokonala úprava uvedená v ustanovení § 23 ods. 2 katastrálneho zákona navyše nikde neuvádza skutočnosť, ktorá osoba má formou ZEP-u, prípadne aj s časovou pečiatkou podpisovať listiny predkladané elektronickou formou, pričom nemožno nebrať do úvahy skutočnosť, že ako notár je oprávnený osvedčovať správnosť odpisov listín (vidimácia), ktoré ako notár je oprávnený podpisovať svojim zaručeným elektronickým podpisom, opatrovať ich časovou pečiatkou a predkladať ich v rámci elektronického podania príslušným správam katastra.

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Teória občianskeho práva ako aj súdna prax všeobecne rozoznáva predpoklady platnosti právneho úkonu, ktoré sa týkajú konajúceho subjektu (§ 38 OZ), vôle konajúcej osoby, jej prejavu (§ 37 OZ spolu s § 40 a § 49a OZ) a dovolenosti právneho úkonu (§ 39 OZ). Pri absencii ktoréhokoľvek predpokladu pôjde o absolútne neplatný právny úkon. Z ustanovení Občianskeho zákonníka ďalej vyplýva, že písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou. V opačnom prípade, ak bude chýbať základný predpoklad platnosti právneho úkonu týkajúci sa konajúcej osoby, pôjde o absolútne neplatný právny úkon. Písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom. Na právne úkony uskutočnené elektronickými prostriedkami, podpísané zaručeným elektronickým podpisom a opatrené časovou pečiatkou sa osvedčenie pravosti podpisu nevyžaduje.

V platnom právnom poriadku SR každá fyzická alebo právnická osoba spôsobilá na právne úkony robí právne úkony sama alebo prostredníctvom zastúpenej osoby, pričom písomné právne úkony musí táto osoba v zmysle vyššie uvedeného aj sama podpísať, aby mohlo ísť o platný a účinný právny úkon, teda aby došlo najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Zákonodarca v záujme zvýšenia právnej istoty a stability v právnych vzťahoch zveril určité kompetencie pri spisovaní a vydávaní listín o právnych úkonoch notárom podľa § 46 - § 55 notárskeho poriadku a advokátom podľa § 1a a 1b zákona o advokácii, čím sa tieto subjekty stali taktiež konajúcimi osobami, pretože len ony sú oprávnenými osobami na takýto právny úkon. Z takto naznačeného potom jednoznačne vyplýva, že oprávnenými osobami na spísanie a vydanie listiny o právnom úkone („vyhotoviteľia“) sú samotné fyzické, resp. právnické osoby (účastníci právneho úkonu) - tzv. „súkromné“ listiny; ďalej notári, ktorí spisujú a vydávajú notárske zápisnice o právnych úkonoch (majú povahu verejnej listiny) a nakoniec advokáti, ktorí spisujú zmluvy pre účastníkov právneho úkonu, pričom tie potvrdzujú doložkou o autorizácii zmluvy (majú povahu súkromnej listiny). Čo sa týka notárov alebo advokátov ako pôvodcov (resp. vyhotoviteľov) listiny o právnom úkone, pre platnosť a účinnosť nimi spísanej listiny o právnom úkone sa takisto vyžaduje o. i. ich podpis na tejto listine.

V niektorých prípadoch osobitné zákony vyžadujú, aby podpis konajúcej osoby bol na listine o právnom úkone osvedčený. Podľa § 42 ods. 3 katastrálneho zákona, podpis prevodcu na zmluve musí byť osvedčený podľa osobitných predpisov; ak je táto osoba zastúpená, jej podpis na splnomocnení musí byť tiež osvedčený. To však neplatí, ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti vyhotovenú vo forme notárskej zápisnice alebo autorizovanú advokátom. Z uvedeného ustanovenia katastrálneho zákona vyplýva, že v prípade ak listinu o právnom úkone (zmluvu o prevode nehnuteľnosti, darovaciu zmluvu) vyhotovujú fyzické resp. právnické osoby samostatne, tak podpis prevodcu na zmluve (nie kupujúceho

alebo obdarovaného) musí byť osvedčený, a v prípade, ak sa prevodca nechá zastúpiť na základe plnomocenstva inou osobou, tak pre jeho podpis na plnomocenstve to platí obdobne. Ak je účastník právneho úkonu zastúpený aj v katastrálnom konaní, osvedčený podpis na plnomocenstve v zmysle § 30 ods. 5 písm. d) katastrálneho zákona platí taktiež len pre prevodcu. V prípade, ak je zmluva vyhotovená vo forme notárskej zápisnice alebo autorizovaná advokátom, osvedčenie podpisu prevodcu na listine sa nevyžaduje. Takisto sa nevyžaduje ani na plnomocenstve v prípade, ak účastníci právneho úkonu sa nechajú zastúpiť notárom alebo advokátom vo vkladovom konaní na základe vyhotovenej zmluvy vo forme notárskej zápisnice alebo autorizovanej zmluvy. V opačnej situácii, ak sa účastníci právneho úkonu nechajú zastúpiť vo vkladovom konaní notárom alebo advokátom, avšak na základe vyhotovenej „súkromnej“ zmluvy, podpis prevodcu na plnomocenstve musí byť naďalej osvedčený.

Účinnosťou novely katastrálneho zákona č. 304/2009 Z. z. sa od 01.09.2009 umožnilo elektronické vkladové konanie. Úprava elektronického vkladového konania je však veľmi strohá a abstraktná, pričom z nej nie je jasné, zaručeným elektronickým podpisom koho sa má opatriť listina vyhotovená v elektronickej podobe. V nadväznosti na vyššie uvedené (ohľadom písomného právneho úkonu a podpisu konajúcej osoby) a v dôsledku nedostatočnej právnej úpravy elektronického vkladového konania je odvolací súd toho názoru, že listina o právnom úkone (zmluva) v elektronickej podobe musí byť, obdobne ako v listinnej podobe, podpísaná konajúcou osobou (resp. osobou oprávnenou na spísanie a vydanie listiny o právnom úkone), aby v elektronickom vkladovom konaní mohlo ísť o spôsobilú listinu (zmluvu) na zápis do katastra nehnuteľností. Za predpokladu, ak listinu o právnom úkone vyhotovili fyzické alebo právnické osoby (účastníci právneho úkonu) samostatne, tzv. „súkromná“ listina, je pre splnenie podmienky, aby išlo o spôsobilú listinu na zápis do katastra nehnuteľností prostredníctvom elektronického vkladového konania, nevyhnutné, aby takúto listinu o právnom úkone v elektronickej podobe podpísali účastníci právneho úkonu svojim vlastným zaručeným elektronickým podpisom, navyše čo sa týka prevodcu, tak zaručeným elektronickým podpisom s časovou pečiatkou. Ak však listinu o právnom úkone (zmluvu) vyhotovil notár vo forme notárskej zápisnice alebo advokát vo forme autorizovanej zmluvy, tak postačuje, ak túto listinu o právnom úkone v elektronickej podobe podpíše konkrétny vyhotoviteľ (notár alebo advokát) svojim vlastným zaručeným elektronickým podpisom.

Je potrebné dodať, že takáto listina o právnom úkone v elektronickej podobe opatrená zaručeným elektronickým podpisom konajúcej osoby (resp. osobou oprávnenou na spísanie a vydanie listiny o právnom úkone) je spôsobilou listinou na zápis práva do katastra nehnuteľností. Ide však stále len o záväzkový vzťah medzi účastníkmi právneho úkonu (odhliadnuc od vyhotoviteľa právneho úkonu), ktorý ešte nezakladá vecnoprávne účinky v podobe prevodu vlastníckeho práva na oprávnenú osobu. Tieto účinky v prípade nehnuteľnosti má len vklad do katastra nehnuteľností v zmysle katastrálneho zákona. Účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia okresného úradu o jeho povolení vydaného v rámci katastrálneho konania. Vkladové konanie je ovládané dispozičnou zásadou (§ 30 ods. 2), preto konanie o povolení vkladu sa začína na návrh účastníka právneho úkonu. Vychádzajúc z tejto úpravy odvolací súd konštatuje, že aj keď listinu o právnom úkone vyhotovil akýkoľvek vyhotoviteľ, návrh na začatie konania o povolení vkladu podávajú len účastníci právneho úkonu. Aj v tomto prípade však platí, že títo účastníci sa môžu nechať zastúpiť v katastrálnom konaní inou osobou na základe plnomocenstva, poprípade notárom v zmysle § 5 písm. d) notárskeho poriadku alebo advokátom v zmysle § 1b ods. 4 zákona o advokácii, pričom nie je rozhodujúce, kto listinu o právnom úkone vyhotovil.

Nevyhnutnou skutočnosťou na zastupovanie účastníkov právneho úkonu v elektronickom vkladovom konaní fyzickou, resp. právnickou osobou, notárom alebo advokátom je udelenie plnomocenstva, ktoré musí byť prílohou v elektronickej podobe k elektronickému návrhu na začatie konania o povolení vkladu. Plnomocenstvo je právnym úkonom splnomocniteľa, ktorým dáva tretím osobám najavo, že splnomocnenec je oprávnený zastupovať splnomocniteľa v rozsahu uvedenom v plnomocenstve. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že plnomocenstvo musí byť podpísané konajúcou osobou (splnomocniteľom), pričom pri elektronickej forme sa vyžaduje, aby plnomocenstvo bol podpísané zaručeným elektronickým podpisom, a v prípade prevodcu, zaručeným elektronickým podpisom s časovou pečiatkou, inak ide o absolútne neplatný jednostranný právny úkon. V tejto súvislosti odvolací

súd podotýka, že v prípade ak účastníci právneho úkonu majú v úmysle uskutočniť vkladové konanie elektronickou formou, avšak nedisponujú zaručeným elektronickým podpisom, je podľa názoru súdu možné na zastupovanie účastníkov právneho úkonu v elektronickom vkladovom konaní udeliť plnomocenstvo v písomnej forme notárovi, pričom opäť nie je rozhodujúce, kto listinu o právnom úkone vyhotovil (pozn. ak listinu vyhotovila iná osoba ako splnomocnený notár, je potrebné aby, zaručený elektronický podpis konajúcej osoby bol zachovaný, splnomocnený notár v takom prípade nemôže tento podpis nahradiť vlastným). Notár je orgánom verejnej moci, ktorú štát poveril vykonávať notársku činnosť a ďalšiu činnosť, pričom svojím postavením a svojou činnosťou dbá o usporiadanie a istotu v právnych vzťahoch a o predchádzanie sporom. V takom prípade (pozn. rozdiel pri „súkromnej“ listine a notárskej zápisnici (autorizovanej zmluve) notár podľa okolností legalizuje podľa § 58 notárskeho poriadku podpis prevodcu na plnomocenstve, ďalej prostredníctvom vidimácie podľa § 57 notárskeho poriadku notár osvedčí správnosť odpisu plnomocenstva a nakoniec vyhotoví z plnomocenstva v listinnej podobe plnomocenstvo v elektronickej podobe, ktoré môže výnimočne opatriť vlastným zaručeným elektronickým podpisom s časovou pečiatkou, čím dochádza k platnému a účinnému zastúpeniu účastníkov právneho úkonu v elektronickom vkladovom konaní na základe plnomocenstva.

Pri ostatných listinách v elektronickej podobe požadovaných katastrálnym zákonom (elektronické podanie - návrh na začatie elektronického konania o povolení vkladu a ostatné elektronické prílohy v zmysle § 30 ods. 5 okrem písm. a/ a d/) platí obdobne to, čo bolo uvedené vyššie. V prípade, ak v elektronickom vkladovom konaní vystupujú účastníci právneho úkonu samostatne, elektronické podanie ako aj ostatné prílohy musia byť opatrené ich vlastným zaručeným elektronickým podpisom. V prípade, ak v elektronickom vkladovom konaní sa účastníci právneho úkonu nechali zastúpiť notárom alebo advokátom, elektronické podanie ako aj ostatné prílohy musia byť opatrené zaručeným elektronickým podpisom notára alebo advokáta. Ak fyzické alebo právnické osoby, ktoré nedisponujú vlastným zaručeným elektronickým podpisom, sa nechali v elektronickom vkladovom konaní zastúpiť notárom, elektronické podanie ako aj ostatné prílohy musia byť opatrené zaručeným elektronickým podpisom notára.

V posudzovanej veci odvolací súd musí konštatovať, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán postupovali zákonne, keď zastavili vkladové konanie podľa § 31b ods. 1 písm. f) katastrálneho zákona, nakoľko účastníci správneho konania v určenej lehote neodstránili nedostatky návrhu na vklad a jeho príloh. Po preskúmaní administratívneho spisu odvolací súd zistil, že darovacia zmluva (č. l. 3 - 8) vyhotovená účastníkmi právneho úkonu (tzv. „súkromná“ listina) nebola podpísaná konajúcou osobou (osobami), ale zaručeným elektronickým popisom s časovou pečiatkou notára H. J. O.. V doplnenom elektronickom podaní súd zistil, že darovacia zmluva (č. l. 19 - 25) doplnená o doložku vidimácie, nebola taktiež podpísaná konajúcou osobou. Ďalej súd zistil, že návrh na začatie konania o povolení vkladu zo dňa 08.03.2013 v elektronickej podobe (č. l. 1 - 2) bol podaný neoprávnenou osobou, nakoľko jej nebolo udelené plnomocenstvo. Opravným podaním označeným ako „návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“ zo dňa 24.04.2013 v elektronickej podobe (č. l. 16 - 18) nebol tento návrh podpísaný zaručeným elektronickým podpisom konajúcej osoby. Nakoľko sa nepodarilo ani po výzve na odstránenie a prerušení katastrálneho konania uvedené nedostatky odstrániť, nezostávalo prvostupňovému správne orgánu nič iné, ako vkladové konanie zastaviť.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods.3 druhá veta O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods.1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobcovia v konaní neboli úspešní a žalovaný právo na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.